

UTRIKESUTSKOTTETS BETÄNKANDE 11/2006 rd

Regeringens proposition om godkännande av samarbetsprotokollet mellan Förenta Nationerna och Finland om upplåtande av resurser för Förenta Nationernas operation i Libanon (UNIFIL) och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 oktober 2006 en proposition om godkännande av samarbetsprotokollet mellan Förenta Nationerna och Finland om upplåtande av resurser för Förenta Nationernas operation i Libanon (UNIFIL) och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen (RP 171/2006 rd) till utrikesutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- enhetschef Kimmo Lähdevirta och lagstiftningsråd Kaija Suvanto, utrikesministeriet
- äldre regeringssekreterare Sami Paatero, försvarsministeriet
- brigadgeneral Juha Kilpiä, Huvudstaben.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner samarbetsprotokollet från september 2006 i New York mellan Förenta Nationerna och Finlands regering gällande upplåtande av resurser för Förenta Nationernas operation i Libanon (UNIFIL) samt en lag om ikraftsättande av bestämmelser i härtill hörande lagstiftning.

Förenta Nationernas UNIFIL-operation grundades år 1978. Förenta Nationernas säkerhetsråd godkände den 11 augusti 2006 i sin resolution 1701 (2006) en förstärkning av och utökade uppgifter för operationen. Republikens president beslöt den 8 september 2006 att Finland

deltar i operationen med ett förstärkt pionjärskompani (högst 250 soldater) från och med oktober 2006 till utgången av år 2007, dock med beaktande av situationen. Avsikten med protokollet är att Förenta Nationerna och Finland kommer överens om de villkor som gäller för Finlands deltagande i UNIFIL-operationen.

I propositionen ingår ett lagförslag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen. Protokollet träder i kraft mellan parterna vid en tidpunkt som bestäms genom brevväxling. Avsikten är att protokollet är i kraft då huvudstyrkan av Fin-

lands pionjärkompani är på plats inom UNIFIL:s operationsområde, vilket beräknas ske i början av november 2006. Avsikten är att lagen

träder i kraft vid samma tidpunkt som protokollet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Finland deltar i FN:s UNIFIL-operation i Libanon med ett förstärkt pionjärkompani. Beslutet om Finlands deltagande fattades i enlighet med lagen om militär krishantering. I enlighet med utrikesutskottets betänkande godkände riksdagen den 7 september 2006 ståndpunkten som tillstyrkte deltagandet. Republikens president beslöt den 8 september 2006 att Finland deltar i UNIFIL-operationen med ett förstärkt pionjärkompani (högst 250 soldater) från och med oktober 2006 till utgången av år 2007, dock med beaktande av situationen.

En finländsk förtrupp anlände till området den 12 oktober och huvudstyrkan väntas infinna sig som planerat i månadsskiftet oktober-november. Förberedelserna för den finländska basen har inletts i operationens östra sektor. Finländarna kommer att ha hand om bl.a. byggarbete och samarbete mellan civiler och militär, medan en irländsk enhet med ca 150 soldater ansvarar för säkerhet och underrättelse. Bedömningen av hotfaktorerna i fråga om UNIFIL-operationen har inte förändrats efter den senaste bedömningen (UtUB 9/2006 rd). Det direkta våldshotet väntas bli verklighet om de inflytelserika staterna i området medvetet försöker göra den politiska situationen i Libanon och det allmänna läget i Mellanöstern instabila.

När lagen om militär krishantering behandlades ansåg grundlagsutskottet att ett operations-specifikt samarbetsprotokoll som bygger på mallen för samarbetsprotokollet inte kunde godkännas på grundval av befogenheterna i lagen (GrUU 54/2005 rd), eftersom mallen för samarbetsprotokollet har drag av ett förhandsgodkännande. Samarbetsprotokoll som gäller FN-operationer föreläggs alltså riksdagen om de inne-

håller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt utredning har Finland diskuterat ett mer varaktigt avtal med FN, så att man mer flexibelt kan avtala om villkoren för styrkornas status genom att utfärda förordning på samma sätt som i fråga om EU-operationer (EU SOFA) och NATO-operationer (PfP SOFA). Enligt utskottet är detta ett motiverat mål.

Det är viktigt att FN:s mall för samarbetsprotokollet nu ändras så att det kommer att innehålla artiklar som gäller förhindrande av sexuellt utnyttjande och regler för personalens uppförande.

Syftet med propositionen är att genom ett protokoll mellan FN och Finland avtala om villkoren för Finlands deltagande i UNIFIL-operationen. I protokollet fastslås de personal- och materielresurser som Finland ställer till operationens förfogande samt detaljerade ersättningar som FN betalar till Finland för personal och materiel som sänts till UNIFIL-operationen. Dessutom bestäms hur skadeståndsskyldigheten fördelas mellan Finland och FN. Samarbetsprotokollet bygger på mallen för FN:s samarbetsprotokoll och det motsvarar i princip protokollet om operationen i Etiopien, vilket riksdagen tidigare godkänt (UtUB 1/2003 rd). Med beaktande av de tekniska och rätt detaljerade protokollsbilagorna är det egentliga protokollet fogat till propositionen och dessutom protokollsbilagorna A—C och F, som har betydelse för riksdagens beslut. Utskottet har också haft protokollsbilaga D till förfogande.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår utrikesutskottet

att riksdagen godkänner det i New York den 29 september 2006 uppgjorda samarbetsprotokollet mellan Förenta Na-

tionerna och Finlands regering om upplåtande av resurser för Förenta Nationernas operation i Libanon (UNIFIL) och

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 20 oktober 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Liisa Jaakonsaari /sd
vordf. Mari Kiviniemi /cent
medl. Ulla Anttila /gröna
Antero Kekkonen /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Katri Komi /cent
Johannes Koskinen /sd
Eero Lankia /cent

Petri Neittaanmäki /cent
Maija Perho /saml
Aulis Ranta-Muotio /cent
Suvi-Anne Siimes /vänst
Jari Vilén /saml
Ben Zyskowicz /saml
ers. Esko-Juhani Tennilä /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Raili Lahnalampi.